

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN THỊ NGÀ

PHÁT HUY NHÂN TỐ CHỦ QUAN CỦA ĐỘI NGŨ
GIẢNG VIÊN KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN TRONG GIẢNG DẠY
Ở CÁC HỌC VIỆN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH: CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG VÀ DUY VẬT LỊCH SỬ

HÀ NỘI - 2024

**Công trình được hoàn thành tại
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

Người hướng dẫn khoa học: 1. TS. Đinh Văn Thụy

2. TS. Bùi Thị Phương Thùy

Phản biện 1:

.....

Phản biện 2:

.....

Phản biện 3:

.....

**Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp học viện
hợp tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

vào hồi giờ..... ngày..... tháng..... năm 20...

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc Gia
và Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Lý do lựa chọn đề tài luận án

Giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là một bộ phận của giảng viên trong các nhà trường quân đội, là lực lượng chủ yếu tiến hành giảng dạy, nghiên cứu, bổ sung, phát triển lý luận của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; truyền bá đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng; xây dựng bản lĩnh chính trị, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, lối sống, tác phong công tác cho các đối tượng học viên đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo. Do đó, vấn đề khơi dậy, phát huy năng lực, phẩm chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam để họ luôn chủ động, tích cực, sáng tạo, khắc phục mọi khó khăn, trở ngại của điều kiện khách quan không thuận lợi; nỗ lực hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao là việc làm cấp thiết và có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Để thực hiện được mục tiêu này, cần tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó cần chú trọng quan tâm đến vấn đề phát huy nhân tố chủ quan trong thực hiện nhiệm vụ giảng dạy của họ.

Những năm qua, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, cấp uỷ, chỉ huy các cấp trong các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai, thực hiện đồng bộ, có hiệu quả nhiều giải pháp nhằm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy như: đảm bảo đủ số lượng, cơ cấu, độ tuổi phù hợp, không ngừng bồi dưỡng bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, tinh thần trách nhiệm, kiến thức, năng lực chuyên môn đạt chuẩn theo yêu cầu chung của quốc gia và quân đội. Đồng thời, các học viện cũng đặc biệt quan tâm tới công tác tuyển dụng, quản lý, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, đánh giá, chăm lo về cơ chế, chính sách, tiêu chuẩn, chế độ đối với đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn nhằm góp phần tạo lập môi trường thuận lợi để họ phát huy nhân tố chủ quan, huy động phẩm chất, năng lực nhằm tích cực cải biến nội dung, phương pháp giảng dạy. Tuy nhiên, hiện nay chất lượng thực hiện nhiệm vụ giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam vẫn còn nhiều hạn chế. Một số giảng viên khoa học xã hội nhân văn chưa thực sự tâm huyết với nghề, chưa tích cực, tự giác trong rèn luyện, nâng cao phẩm chất, năng lực, trình độ mọi mặt. Một bộ phận giảng viên còn lúng túng, thiếu linh hoạt, sáng tạo trong hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy, chất lượng sinh

hoạt chuyên môn chưa cao. Nguyên nhân chủ yếu không chỉ do các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay chưa thực sự tạo được môi trường khách quan thuận lợi mà còn do bản thân người giảng viên khoa học xã hội nhân văn chưa chủ động tận dụng những điều kiện, khả năng vốn có, chưa phát huy hết nhân tố chủ quan trong quá trình giảng dạy.

Hiện nay, tác động của cuộc Cách mạng công nghệ lần thứ tư; quá trình chuyển đổi số; yêu cầu mới của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục - đào tạo trong các nhà trường quân đội; những tác động tiêu cực của nền kinh tế thị trường v.v.. đã và đang đặt ra nhiều yêu cầu, thách thức đối với quá trình thực hiện nhiệm vụ giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam. Do đó, việc làm sáng tỏ những vấn đề lý luận, khảo sát, đánh giá thực trạng, đề ra những giải pháp có tính khả thi nhằm phát huy hơn nữa nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay là vấn đề có ý nghĩa thiết thực cả về lý luận và thực tiễn. Từ những phân tích trên, nghiên cứu sinh quyết định lựa chọn vấn đề *“Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay”* làm đề tài luận án tiến sĩ.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở làm rõ những vấn đề lý luận và thực trạng phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam, tác giả luận án đề xuất một số giải pháp cơ bản phát huy nhân tố chủ quan trong giảng dạy của đội ngũ này.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài luận án từ đó xác định những vấn đề luận án cần tập trung giải quyết.

- Luận giải những vấn đề lý luận về phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

- Đánh giá thực trạng, chỉ rõ vấn đề đặt ra đối với việc phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các

học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

- Đề xuất một số giải pháp cơ bản phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Về nội dung:* Những vấn đề lý luận, thực tiễn về nhân tố chủ quan và phát huy nhân tố chủ quan trong giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn thuộc biên chế các khoa giảng dạy các môn khoa học xã hội và nhân văn bao gồm: triết học Mác-Lênin; kinh tế chính trị học; Chủ nghĩa xã hội khoa học; tư tưởng Hồ Chí Minh; Nhà nước và pháp luật; lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam; giáo dục học quân sự; tâm lý học quân sự; dân tộc học; văn hóa học; công tác Đảng, công tác chính trị; xã hội học, v.v.. ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

- *Về không gian:* Nghiên cứu, khảo sát đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn thuộc biên chế các học viện trong Quân đội nhân dân Việt Nam bao gồm: Học viện Quốc phòng (trực thuộc Chính phủ, do Bộ Quốc phòng quản lý, chỉ đạo); Học viện Lục quân, Học viện Chính trị, Học viện Hậu cần, Học viện Quân y, Học viện Kỹ thuật quân sự (trực thuộc Bộ Quốc phòng); Học viện Phòng không-Không quân, Học viện Hải quân, Học viện Khoa học quân sự, Học viện Biên phòng (trực thuộc các quân chủng, tổng cục và tương đương).

- *Về thời gian:* Các số liệu, tư liệu phục vụ cho luận án được giới hạn chủ yếu từ sau Đại hội Đảng bộ quân đội lần thứ X năm 2015 đến năm 2024.

4. Cơ sở lý luận, thực tiễn và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận án dựa trên lý luận của chủ nghĩa Mác-Lênin về nhân tố chủ quan, vai trò của nhân tố chủ quan; tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục, đào tạo, xây dựng đội ngũ cán bộ, giáo viên; quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về giáo dục - đào tạo, công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên và phẩm chất, năng lực của đội ngũ nhà giáo.

4.2. Cơ sở thực tiễn

Luận án dựa vào các báo cáo, tổng kết của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, Bộ Tổng tham mưu, các học viện trong Quân đội nhân dân Việt Nam; các cơ quan chức năng về công tác nhà trường, về phát huy năng lực, phẩm chất của đội ngũ nhà giáo nhất là đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện quân đội và các số liệu, tư liệu của tác giả luận án thu thập được trong quá trình khảo sát thực tế ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

4.3. Phương pháp nghiên cứu

Luận án được thực hiện trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và duy vật lịch sử kết hợp những phương pháp cụ thể:

Phương pháp nghiên cứu lý thuyết: sử dụng kết hợp phương pháp phân tích, tổng hợp, hệ thống hóa lý thuyết một số tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; các văn kiện, chỉ thị, nghị quyết của Đảng; thông tư, hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng; các sách tham khảo, các bài báo; hệ thống các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo phát triển đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn, v.v.. để xây dựng khung lý thuyết của đề tài.

Phương pháp khái quát hóa: Sử dụng trong phân tích, so sánh làm rõ một số khái niệm trong luận án; đồng thời luận giải, làm rõ những nội dung cơ bản về phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Phương pháp điều tra, khảo sát: Sử dụng phiếu điều tra, bảng hỏi để tiến hành khảo sát đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn, học viên ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam. Thu thập, xử lý và phân tích số liệu điều tra để đánh giá thực trạng phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Phương pháp phỏng vấn: Thực hiện trao đổi, phỏng vấn, đàm thoại với cán bộ quản lý, giảng viên, học viên về những nội dung liên quan để thu thập thông tin đánh giá chất lượng, hiệu quả hoạt động phát huy nhân tố chủ quan của giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

5. Những đóng góp mới của luận án

Luận án góp phần hệ thống hóa những vấn đề lý luận về nhân tố chủ quan, phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam và đề xuất một số giải

giải pháp nhằm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam trong thời gian tới.

6. Ý nghĩa lý luận, thực tiễn của đề tài

6.1. Về mặt lý luận: Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần làm sâu sắc hơn những vấn đề lý luận về nhân tố chủ quan, phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay dưới góc độ triết học.

6.2. Về mặt thực tiễn:

Luận án góp phần nâng cao nhận thức về phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

Luận án cung cấp những giải pháp, biện pháp cụ thể cho phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Luận án có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo phục vụ nghiên cứu, giảng dạy.

7. Kết cấu của luận án

Luận án được kết cấu gồm: Mở đầu; 4 chương (13 tiết); kết luận; danh mục các công trình khoa học đã công bố của tác giả có liên quan đến đề tài luận án, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục.

Chương 1: Tổng quan tình hình nghiên cứu có liên qua đến đề tài luận án.

Chương 2: Một số vấn đề lý luận về phát huy nhân tố của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

Chương 3: Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay - Thực trạng và vấn đề đặt ra.

Chương 4: Giải pháp cơ bản phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. Các công trình tiêu biểu liên quan đến lý luận về phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Luận án đã tổng quan các công trình nghiên cứu trong nước và nước ngoài có liên quan đến vấn đề lý luận về nhân tố chủ quan, phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên. Các công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.2. Các công trình tiêu biểu liên quan đến thực trạng phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Luận án đã tổng quan các công trình nghiên cứu trong nước có liên quan đến thực trạng phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam. Các công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.3. Các công trình tiêu biểu liên quan đến giải pháp phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Luận án đã tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến vấn đề về giải pháp phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam. Các công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.4. Khái quát kết quả nghiên cứu của các công trình đã công bố có liên quan đến đề tài luận án và những vấn đề luận án cần tập trung giải quyết

1.4.1. Khái quát kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học đã công bố có liên quan đến đề tài luận án

Các công trình tiêu biểu liên quan đến lý luận về phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Các công trình đã khái quát về mặt lý luận chung, mang tính định hướng cho việc nghiên cứu về nhân tố chủ quan và phát huy nhân tố chủ quan. Tiếp cận vấn đề nghiên cứu ở những góc độ khác nhau, các công trình đều đã luận giải các khái niệm liên quan như: “chủ thể”, “khách thể”, “chủ quan”, “khách quan” từ đó đưa ra khái niệm nhân tố chủ quan là toàn bộ những phẩm chất, năng lực của chủ thể, được chủ thể huy động vào quá trình nhận thức, biến đổi khách thể nhằm đạt được mục đích nhất định. Nhân tố chủ quan luôn đặt trong mối quan hệ với điều kiện khách quan nhất định.

Về vai trò của nhân tố chủ quan, các công trình đều khẳng định, nhân tố chủ quan đóng vai trò vô cùng quan trọng trong định hướng nhận thức, hành động và mang lại hiệu quả cho hoạt động của chủ thể, tạo nên tính tích cực, tự giác cho hoạt động của mỗi cá nhân, con người. Các tác giả cũng đưa ra các kết luận khá tương đồng về những yếu tố cấu thành nhân tố chủ quan của mỗi cá nhân con người bao gồm toàn bộ những phẩm chất, năng lực, thuộc tính của chủ thể như: tri thức, tình cảm, niềm tin, lý tưởng và ý chí; năng lực hoạt động thực tiễn, v.v.. được chủ thể huy động trong hoạt động cụ thể tạo ra tính tích cực, chủ động, sáng tạo nhằm biến đổi khách thể theo mục đích xác định.

Một số tác giả đã chỉ ra rằng, đội ngũ giảng viên đóng vai trò quyết định trực tiếp chất lượng giáo dục - đào tạo ở các nhà trường, đồng thời chỉ ra tính tất yếu phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ này. Các tác giả đã đề cập đến những yếu tố thuộc về nhân tố chủ quan của người giảng viên được họ huy động trong quá trình giảng dạy đó là: tri thức, năng lực sư phạm, đạo đức, tình cảm, ý chí v.v.. trong đó, nhấn mạnh vai trò của yếu tố tri thức là yếu tố quyết định đối với động cơ, thái độ, trách nhiệm, trình độ, khả năng và phương pháp truyền thụ của người giảng viên.

Các công trình tiêu biểu liên quan đến thực trạng phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Các tác giả đã đi sâu nghiên cứu đặc điểm, vai trò đối tượng giảng viên nói chung và giảng viên khoa học xã hội nhân văn nói riêng trong các nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam. Bên cạnh đó, các tác giả cũng chỉ ra các tiêu chí đánh giá chất lượng đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong các học viện, nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam dựa vào các yếu tố thuộc về nhân tố chủ quan của họ như: phẩm chất đạo đức, lối sống; ý chí và khả năng học tập, rèn luyện; sự tâm huyết với nghề nghiệp, đam mê giảng dạy và nghiên cứu khoa học, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

Các công trình đã chỉ ra rằng phát huy năng lực trí tuệ, bản lĩnh chính trị, năng lực sư phạm, v.v.. của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện quân đội chịu sự tác động bởi môi trường sư phạm; năng lực lãnh đạo quản lý của các nhà trường; mục tiêu, chương trình, nội dung, đối tượng đào tạo; việc giải quyết tốt lợi ích cho giảng viên thông qua chế độ chính sách và phụ thuộc trực tiếp vào trình độ tri thức, tình cảm, ý chí, động cơ, thái độ, trách nhiệm, đạo đức sư phạm, năng lực sư phạm và thể chất của họ.

Nhiều công trình nghiên cứu đã đi sâu nghiên cứu thực trạng phát triển những yếu tố, phẩm chất cấu thành năng lực hoạt động thực tiễn của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong các nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam như: năng lực trí tuệ, tri thức, bản lĩnh chính trị, lập trường tư tưởng vững vàng, sẵn sàng chiến đấu, hi sinh vì độc lập dân tộc và CNXH; tuyệt đối trung thành với Đảng với Tổ quốc, với nhân dân; tinh thần dũng cảm, ý chí kiên cường; đạo đức trong sáng, lối sống trung thực, giản dị; ý thức tổ chức kỷ luật tự giác, nghiêm minh. Ngoài ra, các tác giả cũng tiến hành khảo sát, đánh giá kinh nghiệm thực tiễn; kỹ năng, kỹ xảo; phẩm chất chính trị, đạo đức, phẩm chất nghề nghiệp; phương pháp, tác phong công tác, sự tự tu dưỡng, học tập, rèn luyện và tố chất của người giảng viên (yếu tố sinh học) giúp họ hoàn thành tốt các nhiệm vụ đặc biệt là nhiệm vụ giảng dạy.

Các công trình tiêu biểu liên quan đến giải pháp phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Nhiều tác giả cùng khẳng định, việc nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo nói chung và bồi dưỡng năng lực toàn diện của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn là một đòi hỏi tất yếu ở các nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam nhằm đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội trong tình hình mới.

Trên cơ sở khảo sát, đánh giá thực trạng năng lực trí tuệ, kỹ năng sư phạm, tính tích cực xã hội, v.v.. của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam, nhiều công trình đã đưa ra những giải pháp đồng bộ nhằm bồi dưỡng, nâng cao trình độ mọi mặt cho đội ngũ này trên những phương diện

nhất định. Một số giải pháp được đưa ra như: đầu tư phát triển giáo dục - đào tạo, coi trọng yếu tố lợi ích của đội ngũ giảng viên, tập trung giải quyết vấn đề chính sách xã hội, xây dựng môi trường lao động phù hợp, v.v.. nhằm góp phần thúc đẩy động cơ, thái độ, ý chí, đạo đức, phẩm chất, trách nhiệm của đội ngũ giảng viên. Các tác giả đã nhấn mạnh rằng, để phát huy các yếu tố thuộc về nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên phải tiến hành đồng bộ, nhiều biện pháp, có sự phối hợp của nhiều chủ thể khác nhau.

Theo các tác giả, cần xây dựng môi trường sư phạm lành mạnh; tạo điều kiện học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; đảm bảo tốt các chế độ, chính sách tiền lương, tiền thưởng, chế độ nghỉ phép, nghỉ lễ, chăm sóc sức khỏe; cung cấp điều kiện, phương tiện làm việc, mở rộng giao lưu học tập kinh nghiệm, v.v.. để giảng viên khoa học xã hội nhân văn phát huy hết nhân tố chủ quan của mình trong quá trình công tác nói chung và trong hoạt động giảng dạy nói riêng. Trong các nhóm giải pháp đưa ra, các tác giả đặc biệt nhấn mạnh vai trò của nhóm giải pháp phát huy tính chủ động, tích cực, tự giác trong học tập, rèn luyện của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện, trường Sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay và coi đây là giải pháp có vai trò đặc biệt quan trọng. Các tác giả đã khẳng định rằng, chỉ có nhận thức đầy đủ vị trí, vai trò ý nghĩa của tự học tập, rèn luyện người giảng viên khoa học xã hội nhân văn mới hình thành nhu cầu, động cơ, tính tự giác trong phấn đấu để tự hoàn thiện bản thân, khắc phục khó khăn của điều kiện khách quan, hoàn thành tốt nhiệm vụ giảng dạy.

Từ kết quả của các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài cho thấy, đã có nhiều công trình luận giải rất sâu sắc dưới các góc độ nghiên cứu khác nhau, trên các bình diện khác nhau về nhân tố chủ quan gắn với khách thể và đối tượng nghiên cứu cụ thể trong đó có đội ngũ giảng viên. Tuy nhiên, hiện nay chưa có công trình nào đi sâu nghiên cứu một cách có hệ thống, chuyên sâu về nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn, về phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam dưới góc độ của chủ nghĩa duy vật biện chứng và duy vật lịch sử. Từ kết quả nghiên cứu của những công trình đi trước, tác giả mong muốn có cái nhìn rõ hơn về vấn đề phát huy phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam và tầm quan trọng của nó đối

với việc nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo trong các nhà trường quân đội nói chung, các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam nói riêng, vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay. Do đó, hướng nghiên cứu và cách tiếp cận vấn đề này trong luận án là hoàn toàn mới, độc lập, không trùng lặp với các công trình khoa học đã được nghiệm thu, công bố.

1.4.2. Những vấn đề luận án cần tập trung giải quyết

Một là, về lý luận

Luận án cần tập trung nghiên cứu, làm sáng tỏ thêm những vấn đề lý luận về nhân tố chủ quan. Phân tích các quan niệm về “chủ thể”, “khách thể”, “chủ quan”, “khách quan”, “nhân tố chủ quan”, “điều kiện khách quan”, làm rõ quan hệ biện chứng giữa điều kiện khách quan và nhân tố chủ quan trong nhận thức và hoạt động thực tiễn của con người trên lập trường duy vật biện chứng. Đưa ra khái niệm đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay. Phân tích đặc điểm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam bao gồm: đặc điểm về vị trí, vai trò; chức năng, nhiệm vụ và môi trường công tác. Luận giải khái niệm nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay, chỉ ra những yếu tố cấu thành cũng như vai trò của những yếu tố cấu thành nhân tố chủ quan trong giảng dạy của đối tượng này. Tập trung xây dựng và luận giải một cách đầy đủ nội hàm khái niệm trung tâm của luận án đó là “phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay”. Chỉ rõ chủ thể, vai trò của từng chủ thể; nội dung và phương thức phát huy, đồng thời phân tích toàn diện những yếu tố cơ bản tác động tới quá trình phát huy nhân tố chủ quan đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay bao gồm cả những yếu tố khách quan và yếu tố chủ quan. Đây là những cơ sở lý luận vô cùng quan trọng, làm tiền đề giúp tác giả làm rõ quan niệm về nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Hai là, về thực trạng

Trong quá trình nghiên cứu đề tài luận án, tác giả tiến hành khảo sát, đánh giá đúng thực trạng hoạt động phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam, do đó

việc lập phiếu điều tra, tiến hành phát phiếu điều tra khảo sát cho 2 đối tượng là giảng viên khoa học xã hội nhân văn và học viên ở các học viện, tổng hợp kết quả điều tra, tiến hành gặp gỡ, trao đổi, phỏng vấn cán bộ quản lý, giảng viên, học viên, v.v.. nhằm đánh giá đúng thực trạng là việc làm vô cùng quan trọng. Đồng thời, tác giả luận án cũng cần thu thập các tư liệu, báo cáo tổng kết, chỉ thị, nghị quyết, các số liệu thống kê của các học viện liên quan đến đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn, từ đó đánh giá hiệu quả phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay trên các mặt chủ thể, nội dung, phương thức tiến hành. Chỉ rõ những ưu điểm, những hạn chế, khuyết điểm trong việc phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay, đồng thời, phân tích nguyên nhân chủ yếu của những ưu điểm và hạn chế đó. Từ thực trạng và nguyên nhân thực trạng, xác định những vấn đề đặt ra đối với công tác phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay về mặt chủ thể, nội dung và phương thức tiến hành nhằm định hướng cho việc xác định rõ giải pháp phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Ba là, về giải pháp

Trên cơ sở kết quả nghiên cứu về mặt lý luận và thực tiễn, những vấn đề đặt ra, luận án đề ra một số giải pháp cơ bản, có tính khả thi nhằm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay. Các giải pháp đưa ra phải bám sát những yếu tố tác động và những vấn đề đặt ra. Chú trọng vào việc nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể; đổi mới nội dung, đa dạng hóa phương thức tác động; xây dựng môi trường thuận lợi, đảm bảo tốt chính sách và phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong giảng dạy của bản thân đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam. Luận án cũng phân tích, đánh giá đúng vị trí, vai trò của từng giải pháp, nhấn mạnh những giải pháp trọng tâm, trọng điểm để tiến hành đồng bộ nhưng không dàn trải.

Chương 2

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ PHÁT HUY NHÂN TỐ CHỦ QUAN CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN TRONG GIẢNG DẠY Ở CÁC HỌC VIỆN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

2.1. Nhân tố chủ quan và nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

2.1.1. Nhân tố chủ quan

2.1.1.1. Khái niệm nhân tố chủ quan

Từ góc độ triết học, tác giả cho rằng, *nhân tố chủ quan là tổng hòa các yếu tố thuộc về chủ thể (tri thức, phẩm chất chính trị, đạo đức, tình cảm, ý chí, năng lực hoạt động thực tiễn, thể chất v.v..) được chủ thể huy động trong quá trình nhận thức và cải biến khách thể, cải biến hiện thực khách quan.*

Về bản chất, nhân tố chủ quan chính là sức mạnh của chủ thể được huy động vào trong quá trình nhận thức và hoạt động thực tiễn nhằm cải tạo khách thể thỏa mãn nhu cầu của mình.

2.1.1.2. Các yếu tố cấu thành và vai trò của nhân tố chủ quan

Nhân tố chủ quan bao gồm: Tri thức là trình độ nhận thức, hiểu biết của con người; *phẩm chất chính trị, đạo đức* góp phần hình thành nên thế giới quan, niềm tin, ý chí, động cơ, thái độ, ý thức tổ chức kỷ luật, năng lực hành động v.v.. của con người với tư cách là chủ thể; *tình cảm* làm một hình thái đặc biệt của sự phản ánh mối quan hệ giữa con người với con người và với hiện thực xung quanh, tham gia vào mọi hoạt động và trở thành động lực quan trọng trong hoạt động của con người; *ý chí* là sự định hướng, sự thôi thúc bên trong để chuyển hóa sự hiểu biết thành quyết tâm, hành động, *năng lực tổ chức thực tiễn* là năng lực tổ chức liên kết và sử dụng các lực lượng thực tiễn (người - người, người - vật) thành một cơ chế hoạt động thống nhất có sức mạnh thay đổi thế giới hiện thực. Ngoài ra, nhân tố chủ quan cũng bao hàm cả những phẩm chất, trạng thái thuộc về *thể chất* của chủ thể. Thể chất chính là tiền đề, là điều kiện không thể thiếu để chủ thể tiến hành hoạt động và phát huy được vai trò tích cực của các yếu tố khác trong nhân tố chủ quan.

Vai trò của nhân tố chủ quan

Vai trò của nhân tố chủ quan chính là quá trình con người nhận thức các yếu tố và sự vận động, biến đổi của những điều kiện khách quan, lấy đó làm điểm xuất

phát, làm tiền đề nảy sinh ở họ những dự kiến, những kế hoạch, lựa chọn công cụ, phương tiện để thực hiện hoạt động, đồng thời, hình thành nên trong họ ý chí, quyết tâm cải biến hiện thực vì nhu cầu, lợi ích của mình.

Vai trò to lớn của nhân tố chủ quan còn thể hiện ở chỗ, bằng phẩm chất, năng lực chủ quan của mình, con người có thể điều chỉnh hình thức tác động của điều kiện khách quan và kết hợp một cách khéo léo sự tác động tổng hợp các yếu tố theo hướng phục vụ tốt cho mục đích của mình.

2.1.2. Đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam và nhân tố chủ quan trong giảng dạy của họ.

2.1.2.1. Khái quát về đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam và hoạt động giảng dạy của đội ngũ này.

Đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là tập hợp những cán bộ quân đội có đủ các điều kiện, tiêu chuẩn giảng viên theo quy định của Bộ Quốc phòng đảm nhiệm công tác giảng dạy, nghiên cứu, phát triển các ngành khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

Đặc điểm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay: Thứ nhất, đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam đa dạng về trình độ học vấn, năng lực công tác, cấp bậc, quân hàm và kinh nghiệm thực tiễn. *Thứ hai*, đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam đảm nhiệm nhiều chức năng, nhiệm vụ, có yêu cầu cao về phẩm chất, năng lực. *Thứ ba*, đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam làm việc trong môi trường kỷ luật tự giác, nghiêm minh.

Hoạt động giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Giảng dạy khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là hoạt động của người giảng viên là nhằm giúp cho các đối tượng học viên hình thành, phát triển thế giới quan khoa học, củng cố niềm tin cộng sản, hình thành các phẩm chất đạo đức cách mạng, phát triển đạo đức quân sự, phát triển tư duy phân tích, đánh giá các hiện tượng kinh tế - xã hội v.v.. giúp học viên sau khi tốt nghiệp có đủ điều kiện để phát triển năng lực tự học, tự nghiên cứu, luôn độc lập, sáng tạo và thích nghi nhanh chóng với yêu cầu, đặc điểm của

các loại hình hoạt động quân sự. Hoạt động giảng dạy của giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là một quá trình với nhiều công việc cụ thể bao gồm:

Thứ nhất, chuẩn bị giảng dạy. *Thứ hai*, thực hành giảng dạy. *Thứ ba*, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học viên

2.1.2.2. Khái niệm và các yếu tố cấu thành nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là tổng hòa các yếu tố thuộc về đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn (tri thức, phẩm chất chính trị, đạo đức, tình cảm, ý chí, năng lực hoạt động thực tiễn, thể chất v.v..) được họ huy động vào quá trình thực hiện nhiệm vụ giảng dạy nhằm không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo trong từng giai đoạn lịch sử nhất định.

Nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam bao gồm:

Thứ nhất, tri thức. *Thứ hai*, năng lực sư phạm. *Thứ ba*, phẩm chất chính trị. *Thứ tư*, đạo đức. *Thứ năm*, động cơ, ý chí. *Thứ sáu*, tình cảm, tâm huyết nghề nghiệp. *Thứ bảy*, thể chất.

2.2. Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam - Khái niệm và chủ thể, nội dung, phương thức

2.2.1. Khái niệm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay là quá trình tác động của các chủ thể nhằm khơi dậy, khai thác có hiệu quả các yếu tố phẩm chất, năng lực của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục - đào tạo trong từng giai đoạn lịch sử nhất định.

Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là quá trình giải quyết mối quan hệ giữa điều kiện khách quan và nhân tố chủ quan giúp đội ngũ

giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện nhằm theo kịp những đòi hỏi mới, mục tiêu mới trong quá trình thực hiện nhiệm vụ giáo dục - đào tạo trong khi năng lực, phẩm chất, thể chất của đội ngũ giảng viên còn một số mặt hạn chế; điều kiện cơ sở vật chất, phương tiện, phục vụ công tác giảng dạy có lúc còn chưa đáp ứng tốt nhưng nhờ phát huy nhân tố chủ quan mà đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam luôn kiên trì, bền bỉ, tự giác, sáng tạo tìm ra những con đường, phương pháp thích hợp để vượt quá giới hạn bản thân, hoàn thành nhiệm vụ giảng dạy được giao.

2.2.2. Chủ thể, nội dung, phương thức phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

2.2.2.1. Chủ thể phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là hoạt động được tiến hành bởi nhiều chủ thể. Trong đó, chủ thể lãnh đạo, chỉ huy cao nhất là Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc Phòng. Đảng ủy, Ban Giám đốc các học viện; cấp ủy, chỉ huy các khoa, bộ môn nơi giảng viên khoa học xã hội nhân văn công tác là các chủ thể có vai trò lãnh đạo trực tiếp. Trong kết quả nghiên cứu, luận án chỉ tập trung đi sâu phân tích vai trò và sự tác động của các chủ thể trực tiếp bao gồm:

Thứ nhất, chủ thể lãnh đạo, chỉ huy: Đảng ủy, Ban Giám đốc các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam và cấp ủy, chỉ huy khoa, bộ môn nơi giảng viên khoa học xã hội nhân văn công tác

Thứ hai, chủ thể hướng dẫn, chỉ đạo: Các cơ quan chức năng (cơ quan Chính trị, cơ quan Đào tạo, cơ quan Khảo thí và Đảm bảo chất lượng giáo dục - đào tạo, cơ quan Khoa học quân sự, v.v..)

Thứ ba, chủ thể tham gia: Hội đồng quân nhân và các tổ chức quần chúng (Công đoàn, Đoàn thanh niên, Hội phụ nữ, v.v..)

Thứ tư, đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam vừa là đối tượng, vừa là chủ thể của quá trình phát huy nhân tố chủ quan trong giảng dạy của bản thân mình.

2.2.2.2. Nội dung cơ bản của việc phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội

nhân dân Việt Nam hiện nay

Thứ nhất, khơi dậy, phát huy hiệu quả tri thức, năng lực sư phạm của đội ngũ của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn đáp ứng yêu cầu, khó khăn, thách thức mới của sự nghiệp giáo dục - đào tạo trong quân đội.

Thứ hai, khơi dậy, phát huy hiệu quả phẩm chất chính trị, đạo đức, động cơ, ý chí, tình cảm, tâm huyết nghề nghiệp để đội ngũ giảng viên luôn chủ động, tích cực, nỗ lực hoàn thành mọi nhiệm vụ giảng dạy khó khăn, phức tạp được giao.

Thứ ba, bồi dưỡng, phát huy hiệu quả thể chất giúp đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn khắc phục những điều kiện khách quan không thuận lợi trong quá trình thực hiện nhiệm vụ giảng dạy.

2.2.2.3 Phương thức cơ bản phát huy nhân tố chủ quan trong hoạt động giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Thứ nhất, phát huy nhân tố chủ quan thông qua công tác tuyển chọn, bố trí, sử dụng, luân chuyển, bổ nhiệm giảng viên khoa học xã hội nhân văn hợp lý.

Thứ hai, phát huy nhân tố chủ quan thông qua đảm bảo thực hiện tốt cơ chế, chính sách, điều kiện giảng dạy và tạo lập môi trường sư phạm phù hợp.

Thứ ba, phát huy nhân tố chủ quan thông qua sự tự nhận thức, tự rèn luyện của chính đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

2.3. Những yếu tố tác động đến phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam

Quá trình phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam chịu tác động của các yếu tố khách quan và chủ quan cơ bản sau:

Thứ nhất, yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng quân đội trong tình hình mới.

Thứ hai, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và quá trình chuyển đổi số trong lĩnh vực giáo dục - đào tạo ở các nhà trường quân đội.

Thứ ba, chính sách thu hút, sử dụng, đãi ngộ, tôn vinh đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Thứ tư, sự tác động của nền kinh tế thị trường tới đời sống của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

Chương 3

PHÁT HUY NHÂN TỐ CHỦ QUAN CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN TRONG GIẢNG DẠY Ở CÁC HỌC VIỆN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY - THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA

3.1. Thực trạng phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

3.1.1. Những ưu điểm trong phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

3.1.1.1. Những ưu điểm của chủ thể phát huy

Thứ nhất, Đảng ủy, Ban Giám đốc các học viện đã đề ra nhiều chủ trương, biện pháp đúng đắn nhằm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy.

Thứ hai, cấp ủy, chỉ huy các khoa, bộ môn đã triển khai tốt nhiều biện pháp phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

Thứ ba, các cơ quan chức năng đã làm tốt vai trò hướng dẫn, chỉ đạo hoạt động phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

Thứ tư, hội đồng quân nhân và các tổ chức quần chúng tham gia tích cực vào thực hiện các biện pháp phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

Thứ năm, bản thân đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam có nhận thức, trách nhiệm cao trong phát huy nhân tố chủ quan vào hoạt động giảng dạy.

3.1.1.2. Những ưu điểm về nội dung phát huy

Thứ nhất, hoạt động khơi dậy, phát huy hiệu quả tri thức, năng lực sư phạm của đội ngũ của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy được tiến hành thường xuyên, hiệu quả.

Thứ hai, hoạt động khơi dậy, phát huy hiệu quả phẩm chất chính trị, đạo đức, động cơ, ý chí, tình cảm, tâm huyết nghề nghiệp của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy luôn được các học viện đặc biệt quan tâm, chú trọng.

Thứ ba, hoạt động bồi dưỡng thể chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn giúp họ khắc phục những điều kiện khách quan không thuận lợi trong quá

trình thực hiện nhiệm vụ giảng dạy ở các học viện luôn được củng cố, duy trì.

3.1.1.3. Những ưu điểm về phương thức phát huy

Thứ nhất, công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng, luân chuyển, bổ nhiệm giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam được tiến hành tương đối khoa học, hợp lý.

Thứ hai, môi trường sư phạm, cơ chế chính sách, điều kiện đảm bảo cho công tác giảng dạy của đội ngũ giảng viên luôn được bổ sung, hoàn thiện.

Thứ ba, bản thân đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn luôn nỗ lực tự tu dưỡng, rèn luyện, phát huy nhân tố chủ quan vào nâng cao chất lượng giảng dạy.

3.1.2. Những hạn chế phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

3.1.2.1. Hạn chế về chủ thể phát huy

Thứ nhất, nhận thức, trách nhiệm của một số cấp lãnh đạo, chỉ huy trong phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam còn hạn chế.

Thứ hai, công tác hướng dẫn, chỉ đạo, tham mưu của các cơ quan đối với hoạt động phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn có thời điểm chưa kịp thời, chưa sát thực tiễn.

Thứ ba, hội đồng quân nhân, các tổ chức quần chúng ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam có thời điểm chưa thể hiện hết vai trò trong các hoạt động phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

Thứ tư, một bộ phận giảng viên khoa học xã hội nhân văn có nhận thức, trách nhiệm chưa cao dẫn đến chất lượng giảng dạy còn hạn chế.

3.1.2.2. Hạn chế về nội dung phát huy

Thứ nhất, một số hoạt động khơi dậy, phát huy hiệu quả tri thức, năng lực sư phạm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn chưa phong phú, hiệu quả chưa cao.

Hai là, một số biện pháp khơi dậy, phát huy phẩm chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện còn mang tính hình thức, chưa thực sự hiệu quả.

Ba là, hoạt động bồi dưỡng, phát triển thể chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam còn nhiều hạn chế, thiếu sót.

3.1.2.2. Hạn chế về phương thức phát huy

Thứ nhất, công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng, luân chuyển, bổ nhiệm đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn có thời điểm chưa thực sự khoa học, hợp lý.

Thứ hai, một số yếu tố trong môi trường sư phạm, cơ chế, chính sách, điều kiện đảm bảo cho công tác giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn còn bất cập, thiếu đồng bộ.

Thứ ba, một bộ phận giảng viên khoa học xã hội nhân văn còn ngại tu dưỡng, rèn luyện nâng cao năng lực, phẩm chất của bản thân, chưa nỗ lực phát huy nhân tố chủ quan vào hoạt động giảng dạy.

3.1.3. Nguyên nhân của những ưu điểm và hạn chế phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

3.1.3.1. Nguyên nhân của những ưu điểm

Thứ nhất, do các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay được quan tâm đầu tư xây dựng vững mạnh toàn diện.

Thứ hai, do Đảng, Nhà nước, quân đội luôn quan tâm bảo đảm tốt chế độ, chính sách đãi ngộ cho đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

Thứ ba, do các yếu tố môi trường sư phạm, cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy khoa học xã hội nhân văn ở các học viện không ngừng được bổ sung, củng cố.

Thứ tư, do những yếu tố tích cực trong năng lực, phẩm chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ngày càng được nâng cao và phát huy hiệu lực của nó.

3.1.3.2. Nguyên nhân của những hạn chế

Thứ nhất, công tác đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ giảng dạy khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam dưới tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 và bối cảnh chuyển đổi số còn nhiều hạn chế.

Thứ hai, những hạn chế, bất cập trong chính sách thu hút, đãi ngộ, sử dụng, tôn vinh đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam làm giảm động lực phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ này.

Thứ ba, do tác động của mặt trái nền kinh tế thị trường ảnh hưởng đến đạo đức, tình cảm, động cơ, ý chí giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.

Thứ tư, những hạn chế về năng lực, trình độ của một bộ phận giảng viên khoa học xã hội nhân văn hiện nay trở thành lực cản lớn trong phát huy nhân tố chủ quan của họ.

3.2. Vấn đề đặt ra đối với phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Từ việc thực trạng, đánh giá ưu điểm, hạn chế, nguyên nhân tác giả phân tích vấn đề đặt ra đối với phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay bao gồm:

Thứ nhất, nhu cầu phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam cấp thiết trong khi nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể phát huy còn hạn chế: tác giả đi sâu phân tích vấn đề đặt ra đối với từng chủ thể Đảng ủy, Ban Giám đốc các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam; cấp ủy, chỉ huy các khoa, bộ môn nơi giảng viên khoa học xã hội nhân văn công tác; các cơ quan chức năng; hội đồng quân nhân và các tổ chức quần chúng tại các học viện; bản thân đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

Thứ hai, nội dung phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay phong phú nhưng quá trình tiến hành còn thiếu tính toàn diện. Trên cơ sở thực trạng, phân tích những vấn đề đặt ra đối với hoạt động khơi dậy, khai thác hiệu quả tri thức, năng lực sư phạm, phẩm chất chính trị, đạo đức, động cơ, ý chí, tình cảm, tâm huyết nghề nghiệp và thể chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Thứ ba, phương thức phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay đa dạng nhưng quá trình thực hiện còn nhiều bất cập. Trên cơ sở thực trạng, phân tích vấn đề đặt ra trong công tác công tác tuyển chọn, bố trí, sử dụng, luân chuyển, bổ nhiệm đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn; môi trường sư phạm, cơ chế chính sách và điều kiện vật chất đảm bảo cho công tác giảng dạy; nâng cao ý thức tự giác trong học tập, rèn luyện năng lực, phẩm chất nhằm phát huy nhân tố chủ quan trong quá trình giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Chương 4

GIẢI PHÁP CƠ BẢN PHÁT HUY NHÂN TỐ CHỦ QUAN CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN TRONG GIẢNG DẠY Ở CÁC HỌC VIỆN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

4.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với việc phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

4.1.1. Nâng cao nhận thức của các chủ thể về vấn đề phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy

Thứ nhất, nhận thức về vị trí, vai trò, tính đặc thù trong hoạt động chuyên môn của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong thực hiện nhiệm vụ giáo dục - đào tạo ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là cơ sở để lãnh đạo, chỉ huy các cấp xác định tính thiết thực và động lực phát huy.

Thứ hai, nhận thức về thực trạng, những yếu tố tác động đến phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn là cơ sở để lãnh đạo, chỉ huy các cấp có căn cứ khoa học trong xây dựng cơ chế, chính sách tuyên truyền, giáo dục đúng đắn, toàn diện, hiệu quả.

Thứ ba, nhận thức về kết quả đạt được trong hoạt động phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn để điều chỉnh cách thức, biện pháp khơi dậy, khai thác hiệu quả phẩm chất, năng lực của đội ngũ này.

4.1.2. Nâng cao trách nhiệm của các chủ thể phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy

Trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy khoa, bộ môn nơi giảng viên khoa học xã hội nhân văn công tác: Một là, tổ chức định hướng, theo dõi, đôn đốc hoạt động giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn. *Hai là*, xây dựng kế hoạch bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn. *Ba là*, theo dõi, nắm bắt diễn biến tư tưởng, tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của đội ngũ giảng viên.

Trách nhiệm của các cơ quan chức năng: Cơ quan Chính trị ở các học viện cần phối hợp với các khoa, bộ môn trong nắm bắt nhu cầu, số lượng, chất lượng đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn; chuẩn bị nhân sự, đề xuất nội dung quy hoạch đội ngũ giảng viên. *Cơ quan Đào tạo* đóng vai trò chủ đạo trong việc quản lý, theo dõi, đánh giá chất lượng thực hiện nhiệm vụ giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn. *Cơ quan Khảo thí và Đảm*

bảo chất lượng giáo dục - đào tạo tại các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam có trách nhiệm trong công tác thanh tra, kiểm tra hoạt động giảng dạy của giảng viên, đảm bảo giảng viên khoa học xã hội nhân văn giảng dạy đúng đối tượng, đầy đủ hồ sơ thủ tục khi lên lớp, tiến hành đánh giá chất lượng người học đảm bảo khách quan, công bằng, chính xác.

Trách nhiệm của Hội đồng quân nhân và các tổ chức quần chúng: Hội đồng quân nhân đại diện giảng viên phát huy quyền phê bình, đóng góp ý kiến với lãnh đạo, chỉ huy khoa, bộ môn về mọi mặt hoạt động, phát huy có hiệu quả dân chủ trên các mặt quân sự - chuyên môn, chính trị và kinh tế, đời sống của giảng viên nhằm bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của họ. Các tổ chức quần chúng có sự quan tâm đến đặc điểm trình độ nhận thức, năng lực của họ để tổ chức các hoạt động, phong trào thi đua phù hợp khích lệ họ tham gia.

4.2. Tăng cường công tác bồi dưỡng tri thức, năng lực sự phạm, khơi dậy phẩm chất của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn đáp ứng yêu cầu khách quan của hoạt động giảng dạy hiện nay

4.2.1. Tăng cường công tác bồi dưỡng tri thức, năng lực sự phạm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn nhằm đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Công tác bồi dưỡng tri thức, năng lực sự phạm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn nhằm đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay phải được tiến hành khoa học, toàn diện, hiệu quả bao gồm: *Bồi dưỡng nâng cao trình độ tri thức mang tính toàn diện; bồi dưỡng nâng cao tri thức ngoại ngữ, tin học; nâng cao tri thức thực tiễn; tăng cường công tác bồi dưỡng nâng cao năng lực sự phạm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.*

4.2.2. Tăng cường bồi dưỡng, khơi dậy phẩm chất chính trị, đạo đức, động cơ, ý chí, tình cảm, lòng yêu nghề của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Các hoạt động bồi dưỡng, khơi dậy phẩm chất chính trị, đạo đức, niềm tin, ý chí, lòng yêu nghề của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay cần được thực hiện thông qua: *Đa dạng các hoạt*

động tuyên truyền, giáo dục; phát huy vai trò nêu gương của giảng viên; đa dạng hóa các phong trào thi đua.

4.3. Xây dựng môi trường thuận lợi, đảm bảo thực hiện tốt hệ thống chính sách tạo động lực phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

4.3.1. Xây dựng môi trường thuận lợi nhằm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Xây dựng môi trường thuận lợi nhằm phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay cần tiến hành toàn diện thông qua việc: *xây dựng môi trường dân chủ cơ sở, xây dựng môi trường văn hóa chính quy, mẫu mực và từng bước hoàn thiện hệ thống cơ sở vật chất phục vụ hoạt động giảng dạy, tự học tập nâng cao trình độ cho đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn.*

4.3.2. Đảm bảo thực hiện tốt hệ thống chính sách động lực phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Hoàn thiện hệ thống chính sách mang tính toàn diện mới có thể tạo động lực phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay bao gồm: *chính sách đào tạo, bồi dưỡng; chính sách tiền lương, thu nhập; chính sách đãi ngộ; chính sách hậu phương quân đội.*

4.4. Nâng cao tính tích cực, tự giác phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Thứ nhất, nâng cao tính tích cực, tự giác trong tự học tập, tự bồi dưỡng nâng cao trình độ, tri thức, năng lực sư phạm của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Thứ hai, nâng cao tính tích cực, tự giác của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong tự rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức, động cơ, ý chí, lòng yêu nghề.

Thứ ba, nâng cao tính tích cực, tự giác của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong tự rèn luyện thể chất đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đào tạo khó khăn, phức tạp.

KẾT LUẬN

Trong quá trình phân tích nghiên cứu, luận án rút ra một số kết luận như sau:

Thứ nhất, phát huy nhân tố chủ quan trong hoạt động giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là việc làm cấp thiết và có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Đây là quá trình khơi dậy, phát huy tối đa hiệu quả của các yếu tố cấu thành nhân tố chủ quan trong giảng dạy của đội ngũ giảng viên nhằm nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Thứ hai, phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam những năm qua đã đạt những kết quả tích cực. Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế cần phải khắc phục do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan khác nhau.

Thứ ba, phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong giảng dạy ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam là việc làm cần có sự phối hợp nhất quán từ phía Đảng ủy, Ban giám đốc các học viện, các cơ quan chức năng, Hội đồng quân nhân, tổ chức quần chúng, cấp ủy, chỉ huy các khoa, bộ môn và bản thân đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn cùng với những tiềm năng to lớn về phẩm chất, năng lực, thể chất của họ.

Thứ tư, phát huy nhân tố chủ quan trong hoạt động giảng dạy của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn hiện nay cần tập trung thực hiện đồng bộ các giải pháp, nhằm tạo lập điều kiện khách quan thuận lợi bằng cách xây dựng môi trường sư phạm, đảm bảo thực hiện tốt hệ thống chính sách. Đặc biệt cần tăng cường tuyên truyền, giáo dục lý luận chính trị, phẩm chất đạo đức quân nhân cách mạng, khơi dậy ý chí, khát vọng, tâm huyết nghề nghiệp của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn ở các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay coi đây là yêu cầu cấp bách, quyết định chất lượng hoạt động giảng dạy, uy tín Học viện và sự tin nhiệm của quân đội đối với sản phẩm của các học viện Quân đội nhân dân Việt Nam đào tạo ra.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

01. Nguyễn Thị Nga (2024), “Những yếu tố quy định qua trình phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, trường sĩ quan quân đội”, Tạp chí Quản lý Nhà nước, tại trang [Những yếu tố quy định quá trình phát huy nhân tố chủ quan của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, trường sĩ quan quân đội | Tạp chí Quản lý nhà nước \(quanlynhanuoc.vn\)](#), đăng ngày 11/4/2024

02. Nguyễn Thị Nga, Nguyễn Thị Nuong (2023), “Mối quan hệ biện chứng giữa điều kiện khách quan và nhân tố chủ quan trong hoạt động giảng dạy của đội ngũ giảng viên các trường đại học”, Tạp chí Lý luận chính trị, tại trang <http://lyluanchinhtri.vn/home/index.php/dao-tao-boi-duong/item/2847-moi-quan-he-bien-chung-giua-dieu-kien-khach-quan-va-nhan-to-chu-quan-trong-hoat-dong-giang-day-cua-doi-ngu-giang-vien-cac-truong-dai-hoc.html>, đăng ngày 23/06/2023.

03. Nguyễn Thị Nga (2023), “Phát huy nhân tố chủ quan trong hoạt động giáo dục - đào tạo của đội ngũ giảng viên các trường đại học”, Tạp chí Lý luận chính trị, tại trang <http://lyluanchinhtri.vn/home/index.php/dao-tao-boi-duong/item/2927-phat-huy-nhan-to-chu-quan-trong-hoat-dong-giao-duc-dao-tao-cua-doi-ngu-giang-vien-cac-truong-dai-hoc.html>, đăng ngày 22/05/2023.

04. Nguyễn Thị Nga (2023), “Phát huy nhân tố chủ quan trong đấu tranh tư tưởng - lý luận của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các trường đại học hiện nay”, Tạp chí Lý luận Chính trị và truyền thông, Chuyên đề số 1, 4-2023, tr.52-55.

05. Nguyễn Thị Nga, Vũ Đức Bộ (2022), “Phát huy nhân tố chủ quan của các chủ thể trong xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc hiện nay”, Tạp chí Lý luận Chính trị và truyền thông, Chuyên đề số 2, 9-2022, tr.100-103.